

SAVUNMA MESLEĞİNDE YEMİN

Av. A. Giray ÇELİK (*)

Yemin törenlerinin ilk kez İ.O 14. 13. Yüzyılda Eski Mısırdı, aynı tarihlerde Hititlilerde görüldüğü, hiyeroglif yazılarından, Mısır ve Hitit Tarihi Uzmanlarının araştırmalarından anlaşılmaktadır Tarihte toplumsal kurallar ve yasalar, yemin etme yükümlülüğü-nü, toplumsal görevleri yerine getiren, toplumsal sorumluluğu alan makam ve mesleklere yüklemiştir. Bu sorumluluğun en yoğun olduğu firavunların, kralların, yargıçların, savunmanların göreve başlamadan önce çeşitli biçim ve metinlerle kutsal bir varlığı tanık göstererek yemin ettiklerini görüyoruz. Yemin, önceleri dinsel bir temele dayanmak, dini öğeler ağırlık kazanmakla birlikte, zamanla başta hukuk gibi alanlarda onur, haysiyet gibi olgunlar ön plâna çıkmaya başlanılmıştır.

Yemin İbranice'de ŞEVUAH sözcüğünden gelmektedir. Kaynağını Hz. İbrahim'in Filistin Kralı Abimelek'e yedi dişi kuzu üzerine yemin etmesinden alır. Yahudilik, Hristiyanlık, İslam gibi semavi dinlerde Allah adı kullanılarak edilen sonucunda bir hakkın yitirilmesine neden olan yemin bazılarına göre küfür, bazılarına göre de büyük günahdır.

Yargılamada yemin zorunluluğunu ilk kez M.Ö. 5. Yüz Yılda Atina'da görüyoruz. Yargılamayı yapan Beşyüzler Meclisi bazı kaynaklara göre bir kez, bazı kaynaklara göre iki kez yemin ederdi. (Beşyüzler Meclisi Sokrates'in mahkumiyetine karar veren, Atina

---

(*) Denizli Barosu Avukatı

Halkı tarafından seçilen bir halk jurisi idi) Yemin, son derece ciddi ve törensel bir havada gerçekleşirdi. Yemin metni şu şekilde idi;

"Atina halkının ve Beşyüzler Senatosunun yasa ve yönetmeliklerine uygun şekilde oy kullanacağım. Yasaların yetersiz olduğu hallerde doğru olanı yapacağım. Korku yada kibire, gösterişe kapılmayacağım. Sadece mahkemenin incelemesine sunulan konular hakkında oy kullanacağım. Davacıyı, davalıyı, müştekiyi, savunmanı, dikkatlice dinleyeceğim. Zeuz hakkı için. Apollo hakkı için, Demetr hakkı için yemin ederim. Yeminimi tutarsam çok yaşayayım. Tutmazsam bana ve aileme lanet olsun."

Savunma mesleği, tarihin ilk yıllarından bu yana mesleğe başlamadan yemini gerekli görmüştür. Tarih boyunca toplumun önemli katmanları da, yargıda, yargının ayrılmaz bütünü savunma mesleğinde yemin, kutsal bir görevin başlangıcındaki yasalara, müvekkile bağlılık andı olarak değerlendirilmiştir. Yemin merasimi törenle yapılabildiği gibi, salt yemin metni okunarak sade biçimde de yapılabilmekte idi. Tarihsel süreçte mesleğe başlarken YEMİN bir kez yapılabildiği gibi her davada ayrı ayrı, hatta her duruşmada dahi tekrarlandığı da görülmüştür.

Savunma mesleğinde ilk yemin zorunluluğunun Roma'da uygulandığını görüyoruz. Roma'da yemin sadece hukuk davalarında uygulanırdı. Ceza davalarında, ceza davasının aslının, ceza davasına konu eylemin haksız bir davranış olduğu düşünülerek savunmana yemin yaptırılmazdı. Romalı savunmanlar o zamanki deyimiyile Adwo-Catus'lar her hukuk davasına başlarken;

"Adaletin zaferini sağlayacağına, müvekkilin haklarını eksiksiz savunacağına, dürüstlük yolundan ayrılmayacaklarına"

Dair yemin ederlerdi.

Savunmanlar Bizans İmparatorluğu zamanında İsa'dan sonra yalancılık yapmayacaklarına dair İncil'e yemin etmeye başladılar.

Fransa'da avukatların günümüzde mesleğe başlarken yaptıkları yemin metninin ilk kez 20 Haziran 1920 tarihli Kararnameyle oluştuğunu görüyoruz. 20 Haziran 1920 tarihli Kararnameye göre Fransa'da yemin metni.

"Müdafî ve danışman sıfatıyla, yasalara, yönetmeliklere, ahlaka, devletin güvenliğine, veya kamu düzeni aleyhine hiçbir şey söylemeyeceğime, yazmayacağıma, mahkemele-re, resmi makamlara saygıdan ayrılmayacağıma yemin ederim"

Yürürlükte Olan Fransız Avukatlık Yasasında Yemin.

"Avukat olarak, onurlu vicdanlı, namuslu ve insanca görevlerimi yerine getireceğime yemin ederim."

1810 tarihli Yasaya göre Belçika'da yemin metni:

"Krallığın Anayasası'na, Krala saygı göstereceğime, yasalara, yönetmeliklere, genel ahlaka, devletin güvenliğine ilişkin bir şey söylemeyeceğime, bu hususlarda bir açıklama yapmayacağıma, ruhen, vicdanen haklı bulmadığım hiçbir davada fikir vermektен veya böyle bir davanın savunmasını almaktan çekince göstereceğime yemin ederim."

1935 tarihinde Adolf Hitler döneminde, Hitler'in imzası ile yayınlanan Avukatlık Yasası uyarınca Avukatlık izni alan Avukat, bağlı bulunduğu Yönetim Kurulu Toplantısında, Baro Başkanı'nın huzurunda şu yemini ederdi.

"Alman Devlet ve Milleti'nin Führeri Adolf Hitle'ye sadık kalacağıma ve bir Alman Avukatın görevlerini vicdani ölçüler içerisinde yapacağıma yemin ederim. Allah Yardımcım olsun."

Savunma mesleğinin en uzun yemin metnine Amerika Birleşik Devletlerinde rastlıyoruz. Amerikan Barolar Birliği ile Washington hükümeti tarafından 1933 yılında müşterek kabul edilen yemin metni diğer eyaletleri de kapsayacak biçimdedir. Bu metin zaman içerisinde değişikliğe uğramıştır.

"Amerika Birleşik Devletler Anayasası ve Eyalet yasalarına uyacağıma, yargıçlara, adli görevlilere gösterilmesi gereken saygıyı göstereceğime, haksızlığına inandığım herhangi bir davayı almayacağıma, böyle bir işlemi yapmayacağıma, yasalara açıkça aykırı olan davalarda savunma yapacağıma, olayı çarpıtarak yargıç ve jüriyi yanıltmaya çalışmayacağıma, müvekkilin güvenini devamlı kılacağıma, sırlarını açıklamayacağıma, onun (müvekkilin) işleriyle ilgili izni olmaksızın başka bir kimseden yarar sağlamaya çalışmayacağıma, davanın gerekliliği dışında tanık ya da herhangi bir kişinin şeref ve haysiyetine zarar verebilecek bir olayı ileri sürmeyeceğime, mazlum ve savunmasız bir kimsenin davasını şahsi çıkarlar nedeniyle reddetmeyeceğime, kötü niyetle ya da çıkar amacıyla hiç kimsenin davasını sürüncemede bırakmayacağıma yemin ederim. Allah yardımcım olsun"

Bulgaristan Avukatlık Yasası tarihte birkaç yemin metni üzerinde değişiklik göstermiş günümüzde aşağıdaki yemin metni Avukatlar tarafından okunmakta bir tutanakla imzalanarak mesleğe başlanılmaktadır.

"Mesleğim icrasında, Anayasaya, Cumhuriyet Yasalarına, mesleki etik ve kurallara uyacağıma, devlet ve adli organlarının şerefini koruyacağıma, müvekkillerim ile ilişki-
rimde onların haklarını menfaatlerini ve sırlarını mesleğe yakışır bir şekilde koruyacağıma and içerim."

İtalyan Avukatlık Yasası'nda mesleğe başlamadan önce yemin Baro Yönetim Kurulunun kamuya açık toplantısında yapılmaktadır. Yemin metni.

"Avukatlık mesleğinin gereklerini yerine getirmek için azami özen göstereceğime dair şerefim üzerine yemin ederim."

İsviçre'de Avukatlık mesleğine başlamadan önce adaylar iki yemin metninden birisini seçme hakkına sahiptirler. Dini inançları

olanlar aşağıda bulunan ilk metinde yer alan yemini yapabilecekleri gibi Dini İnançları olmayanlar isterlerse ikinci metinde yer alan yemini de yapabilmektedirler. İsviçre Avukatlık Yasasında yer alan bu uygulama pek benzeri olmayan bir uygulamadır.

Avukatlık Ruhsatı almadan önce Avukat, Yüksek Mahkeme huzurunda aşağıda örnekleri olan yemin metinlerinden birisini seçerek yemin eder.

"Anayasaya, Devletin Bu Anayasaya uygun yasalarına uyacağıma, bana emanet olunan yararları özenli koruyacağıma ve yargıda dürüstlükle koruyacağıma ve yargıda dürüstlükle savunacağıma, bu suretle Allah'ın bana yardımcı olacağına yemin ederim." Böyle bir yeni formu yerine aşağıdaki ant formu da ikame olunabilir.

"Anayasa, Devletin Bu Anayasaya uygun yasalarına uyacağıma, bana emanet olunan yararları özenle koruyacağıma ve yargıda dürüstlükle savunacağıma namusum ve vicdanım üzerine ant içerim."

1930'lu yıllarda İstanbul Barosu İç Yönetmeliğinde ilk kez yemin metnine rastlıyoruz. Avukat giysisini giydikten sonra Yönetim Kurulu huzurunda řu yemini yapardı.

"Namus ve vicdanıma ve mesleğin şerefine aykırı hareket ve beyanatta bulunmayacağıma ve cumhuriyete bağlılıktan ayrılmayacağıma yemin ederim."

Ülkemizde řu anda kullanılmakta olan Yemin Metni 1136 sayılı Avukatlık Yasasının 9. Maddesinde yer almaktadır.

Madde 9. Avukatlık mesleğine kabul edilen avukatlık stajını başarıyla tamamlayan adaya ilgili Baro tarafından Avukatlık Ruhsatnamesi verilir.

Avukatlığa kabul, ruhsatnamenin verildiği andan itibaren hüküm ifade eder.

Aday böylece Avukatlığa kabul edildikten sonra (AVUKAT) ünvanını kullanmak hakkını kazanır. Durum Barolar Birliğine bildirilir.

Mesleğe kabul edilen Avukata ruhsatname verilirken, Baro Yönetim Kurulu önünde aşağıdaki şekilde and içtirilir.

"Kanuna, ahlaka mesleğin onuruna ve kurallarına uygun davranacağıma namusum ve vicdanım üzerine and içerim."

Avukatın and içirildiği, andın metnini kapsayan bir tutanağa bağlanır ve ilgilinin dosyasında saklanır. Tutanak Baro Yönetim Kurulu Üyeleri ile birlikte and içen avukat tarafından imzalanır.

Şu anda Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu gündeminde beklemekte olan yeni Avukatlık Yasa Tasarısında yemin metni;

"Hukuka, ahlaka mesleğin onuruna ve kurallarına uygun davranacağıma namusum ve vicdanım üzerine and içerim."

Avukatlık Yasasında yemin metninde düşünülen değişiklik ile, Kanun yerine, Hukuk ifadesi getirilerek hukukun üstünlüğüne ilişkin bir derinlik kazandırılmak istendiği görülmektedir. Yeni Metin ifadesinde yer alan "Kanun" yerine "Hukuk" ifadesinin yer alması sevindiricidir.

Tarih boyunca yemin, bir varlığa, bir ilkeye bağlılığın duygu dolu şiirsel anlatım biçimi olmuştur. Yukarıda sunulmaya çalışılan günümüzdeki avukatlık yasalarındaki yemin metinleri bu gelişmenin neticesinde biçimlenmiştir. Ancak gerek tarihsel süreç ve gerekse günümüzdeki yemin metinleri dikkate alındığında yasamızdaki gibi duyarsız, mesleğin temel ilkelerinden uzak, Yemin Metni Yoktur.

Avukatlık Yasa Tasarısı Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülürken bu hususta bir değişiklik önergesi verilmesi, Avukatların yemin Kurumunun tarihsel geçmişine, mesleğin şiirsel sahiplenmesine, mesleğin temel öğeleri olan hukuka duydukları saygının, insana duydukları sevginin bir ifadesi olacaktır.